

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Географічний факультет
Кафедра країнознавства та туризму

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник декана

з навчальної роботи

доц. Володимир ПАСЬКО

« 29 » 08 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОСНОВИ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ
для студентів

галузь знань 10 природничі науки
спеціальність 106 – Географія
освітній рівень магістр
освітня програма Політична географія та геополітика
вид дисципліни вибіркова

Форма навчання – денна
Навчальний рік - 2023/2024
Семестр – 3
Кількість кредитів ECTS 6
Мова викладання, навчання
та оцінювання українська
Форма заключного контролю залік

Викладач: Володимир ПАСЬКО, кандидат географічних наук, доцент кафедри економічної та соціальної географії;

Пролонговано: на 20___/20___ н.р. _____ (_____) «___» 20___ р.
(підпис) (ПІБ)

на 20___/20___ н.р. _____ (_____) «___» 20___ р.
(підпис) (ПІБ)

КИЇВ – 2023

Розробник: Володимир ПАСЬКО, кандидат географічних наук, доцент кафедри економічної та соціальної географії

ЗАТВЕРДЖЕНО

«30» 06 2023 р.

Завідувач кафедри країнознавства та туризму

 проф. Ольга ЛЮБИЦЕВА

Протокол № 20 від «30» 06 2023 р.

Схвалено науково-методичною комісією географічного факультету

Протокол № 6 від «28» 08 2023 р.

Голова науково-методичної комісії доц. Наталія КОРОГОДА

«28» 08 2023р.

ВСТУП

1. Мета дисципліни – здатність розв’язувати складні задачі та прикладні проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері географії, природокористування, міського та регіонального розвитку, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов і вимог.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни: Володіння базовими знаннями у сфері суспільної географії та планування розвитку територій.

3. Анотація навчальної дисципліни: Дисципліна спрямована на формування знань щодо механізмів вдосконалення державної регіональної політики в умовах адміністративно-фінансової децентралізації; дослідження світового та вітчизняного досвіду оцінювання ефективності регіональної політики; визначенні ролі та місця стратегічного планування в системі механізмів регіональної політики; аналізу особливостей використання програмних та фінансових інструментів реалізації регіональної політики та оцінці її ефективності.

4. Завдання вивчення дисципліни полягає у набутті та поглибленні знань щодо:

- здатності приймати обґрунтовані рішення (ЗК 4);
- здатності використовувати закони, теорії, регіональні концепції і парадигми сучасної географії, історії розвитку географічних досліджень та ідей для дослідження природно-і суспільно територіальних систем на різних рівнях просторової організації (СК 1);
- здатності проводити науковий аналіз сучасних проблем та особливостей взаємодії природи й суспільства із застосуванням принципів раціонального використання територіальних ресурсів, основ законодавства у сфері природокористування, міського та регіонального розвитку і планування територій для розроблення пропозицій з оптимізації природокористування та забезпечення сталого розвитку регіонів (СК 2);
- здатності розробляти та сприяти впровадженню регіональних програм сталого розвитку територій, здійснювати геопланування територій різного ієрархічного рівня, здійснювати фахову оцінку програм, стратегій і планів розвитку територій, процесів глобалізації, регіоналізації та урбанізації у світі, проводити їхню геоекологічну й суспільногеографічну експертизу та моніторинг (СК 4, СК 5);
- здатності застосовувати у професійній діяльності теоретичні знання і практичні навички системного аналізу і синтезу, географічного моделювання та прогнозування, планувати, проводити та публічно презентувати результати наукових досліджень, забезпечувати зрозуміле донесення власних знань, висновків та аргументацій до фахівців і нефахівців (СК 6, СК 8).

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	<i>Знати:</i> Аспекти регіональної політики	<i>Лекція, семінарське заняття</i>	<i>Тест, виступи на семінарських заняттях, модульні контрольні роботи, залік</i>	<i>до 40 %</i>
1.2	Механізм формування регіональних фінансів	<i>Лекція, семінарське заняття</i>		
1.3	Методи регіонального програмно – цільового планування	<i>Лекція, семінарське заняття</i>		
1.4	Державні програми регіонального розвитку	<i>Лекція, семінарське заняття</i>		
2.1	<i>Вміти.</i> Збирати, обробляти та аналізувати інформацію щодо проблем регіонального розвитку	<i>Лекція, семінарське заняття</i>		<i>10%</i>
2.2	Надавати пропозиції щодо підвищення ефективності регіонального планування.	<i>Лекція, семінарське заняття</i>		<i>10%</i>
2.3	Проводити фахову оцінку регіональних програм і стратегій	<i>Лекція, семінарське заняття</i>		<i>10%</i>
2.4	Обґрунтовувати оптимальні шляхи реформування системи регіонального управління.	<i>Лекція, семінарське заняття</i>		<i>10%</i>
3.1	Комунікація: вміння обґрунтовувати власну позицію під час здійснення аналізу суспільно-географічних об'єктів у системі регіонального розвитку та регіональної економіки, планувати і здійснювати наукові експерименти з розвитку територій застосовуючи сучасні кількісні та якісні методи.	<i>Семінарське заняття</i>		<i>до 10 %</i>
4.1	Автономність та відповідальність: вміння творчо застосовувати моделі, методи і дані природничих і суспільних наук, інформаційних технологій тощо при вивченні формування і розвитку регіональних об'єктів і процесів.	<i>Семінарське заняття</i>		<i>до 10 %</i>

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни (код) / Програмні результати навчання (назва)	1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	2.4	3.1	4.1
ПР01. Застосовувати набуті теоретичні знання та практичні навички для дослідження природно-і суспільно-територіальних систем на різних рівнях просторової організації.	+		+	+	+					+
ПР07. Брати участь у розробленні програм та стратегій міського та регіонального розвитку, плануванні територій різного ієрархічного рівня			+	+		+			+	
ПР09. Проводити фахову оцінку програм, стратегій і планів розвитку територій, здійснювати їхню геоecологічну і соціальноeкономічну експертизу та моніторинг		+					+	+	+	

7. Форми оцінювання: рівень досягнення всіх запланованих результатів навчання визначається за результатами усного опитування й написання письмових контрольних робіт.

Питома вага результатів навчання у підсумковій оцінці за умови її опанування на належному рівні така:

- результати навчання – **1.1 – 1.4 (знання)** – до 40%;
- результати навчання – **2.1 – 2.4 (вміння)** – до 10% за кожен;
- результати навчання – **3.1 (комунікація)** – до 10%;
- результати навчання – **4.1 (автономність та відповідальність)** – до 10%.

7.1. Організація оцінювання.

У курсі передбачено **2 змістовних частини**. Заняття проводяться у вигляді лекцій, семінарських занять. Упродовж семестру, після завершення відповідних змістовних модулів, проводяться тематичні контрольні роботи у письмовій формі. Максимальна кількість балів, що виставляється за 1-й і 2-й тематичні частини – 30 балів.

Завершується дисципліна **заліком**. Максимальна кількість балів на заліку – 40 балів, мінімальна кількість балів, які додаються до семестрових – 24 бали (60% максимальної кількості балів, відведених на залік).

Умови допуску до заліку: рекомендований мінімум для допуску – 36 балів. Для студентів, які набрали сумарно меншу від 36 балів (рекомендований мінімум) кількість, обов'язковою умовою для отримання допуску до заліку є написання рефератів за питаннями пропущених чи недостатньо засвоєних тем.

Загалом формування оцінки спирається на «Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (друга редакція), що введено в дію наказом ректора № 170-32 від 11 квітня 2022 року.

Шкала відповідності

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

**8. Структура навчальної дисципліни.
Тематичний план лекцій і семінарських занять**

№	Тема	Кількість годин		
		Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота
1	2	3	4	5
Тематичний блок 1				
1.	Законодавча база формування регіональної політики	3	2	14
2.	Концептуальні засади модернізації механізмів реалізації державної регіональної політики України	3	2	14
3.	Світовий та вітчизняний досвід оцінювання ефективності регіональної політики	3	2	14
4.	Організаційно-інституційні особливості механізму секторальної бюджетної підтримки ЄС в Україні у сфері регіональної політики	3	2	14
5.	Аналіз проблем реалізації проектів секторальної бюджетної підтримки ЄС та шляхи їх вирішення	3	2	14
Тематичний блок 2				
6.	Принципи та детермінанти формування сучасної системи стратегічного планування регіонального розвитку	3	1	14
7.	Програмно-цільовий підхід до управління регіональним розвитком	3	1	14
8.	Аналіз використання програмно-цільового та проектного інструментарію регулювання соціально-економічного розвитку територій	3	1	14
9.	Фінансові інструменти державної підтримки соціально-економічного розвитку регіонів	3	1	10
10	Соціологічне дослідження щодо оцінки ефективності реалізації регіональної політики	3	1	11
ВСЬОГО		30	15	133

Загальний обсяг - **180 год.**

Лекції – **30 год.**

Семінарські заняття – **15 год.**

Самостійна робота - **133 год.**

9. Рекомендована література:

Основна:

1. Іртищева І.О. Стегней М.І., Хвесик Ю.М., Децентралізація системи управління в забезпеченні сталого розвитку сільських територій, Економіка АПК.-№ 4, 2015, С. 64-70.
2. Хвесик М.А., Степаненко А.В., Симоненко В.К., Хвесик Ю.М. та ін. Екологічна безпека транскордонних регіонів України в контексті євроінтеграції: монографія. Київ: Задруга, 2015. 511 с. ISBN: 978-966-432-166-9
3. Мамонова В.В. Методологія управління територіальним розвитком: Монографія. - Х.: Вид-во ХарРІ НАДУ "Магістр", 2006
4. Управління сучасним містом: підручник / за ред. В.М.Вакуленка, М.К.Орлатого. - К. : НАДУ, 2008. - 632 с.
5. Хвесик Ю.М. Глибовець В.Л Нич Т. В Методичні рекомендації для вивчення теоретичного курсу з дисципліни «Управління розвитком регіону», К.: Прінт-Сервіс, 2018, 50с.

Додаткова:

1. Долечек В. Правове регулювання та організація системи надання управлінських послуг // Упр. сучас. містом. - 2004.
2. Дехтяренко Ю.Ф., Лихогруд М.Г., Манцевич Ю.М., Палеха Ю.М. Методичні основи грошової оцінки земель в Україні: Наук. вид. - К.: Профі, 2002.
3. Куйбіда В.С. Реформа місцевого самоврядування назріла давно // Віче. - 2004. - № 11
4. Леоненко П.М., Юхименко П.І., Ільєнко А.А. та ін. Теорія фінансів: Навч. посіб. / За заг. ред. О.Д.Василика. - К.: Центр навч. л-ри, 2005
5. Пікуляк М. Зауваги до реформування територіального устрою держави // Аспекти самоврядування, 2005.
6. Удовиченко В. Ефективна економічна політика місцевої влади. Формула успіху // Аспекти самоврядування. - 2005. № 2 (28)